

2013 október Próza

Magyar László András: Részvét

Szombat délután Zoltán éppen felesége társaságában üldögélt otthon, és egyik kedvenc elbeszélését, A 6-os számú kórterem című Csehov-novellát olvasta, amikor csöngött a telefon. Régi barátja, Lajos volt az, akivel Zoltán az utóbbi időkben évente legföljebb, ha egyszer-kétszer találkozott, akkor sem szívesen.

Az egykor nagy reményekkel induló Lajos maga volt a csődtömeg. Még a kilencvenes évek közepén elveszítette egyetemi állását, azóta alkalmi munkákból és nehezen kikunyerált rokkantnyugdíjából tengette életét. Alkoholizmusa miatt felesége, a gyerekekkel együtt, immár tíz esztendeje magára hagyta. Lajos később hiába szokott le nagy akaraterővel az alkoholról, a társadalomba képtelen volt visszailleszkedni. Naphosszat a válása után vett szoba-konyhás, dohos és sötét lakásában üldögélt, bonyolult és zseniális, de csak kevesek által olvasott tanulmányokat vagy éhbérért lexikonszócikkeket írt, ám idejének zömében csupán szorongott. Lajos ugyanis iszonyatosan rettegett: ez a rettegés töltötte ki napjait. Ha jobb passzban volt éppen, és kimerészkedett az utcára, felkereste ifjúkori barátait, és pénzt vagy szívességeket kért tőlük, majd ismét hónapokra eltűnt. Most azonban sírós, remegő hangon azt követelte Zoltántól, hogy azonnal látogasson el hozzá nyolcadik kerületi, Dobozi utcai lakásába, mert reggel elájult a közértben, és – lihegte – valószínűleg hamarosan meghal.

Zoltánnak semmi kedve nem volt a borús, esős időben kiutazni a nyolcadik kerületbe, előbb azt hazudta, hogy programja van, ám Lajos rimázkodására végül is beadta a derekát, autójába ült, és elhajtott barátjához.

Zoltán sikeres embernek számított, vagyis volt munkája, lakása, családja, autója, vikendháza, szeretője, külföldre járt nyaralni, és elegáns öltönyöket, drága nyakkendőket viselt. Minden idejét a minisztériumban töltötte, ahol szorgalmasan, megbízhatóan és sikerrel végezte teljesen fölösleges munkáját. Főosztály-vezetői rangig vitte, s bár nem tartozott a valódi felső tízezerhez, szakmai tekintélye és kapcsolatai miatt mégis sokan ácsingóztak a kegyeire. Zoltán igen ritkán, mondhatni, sosem gondolt a halálra, tevékenysége, társadalmi helyzete, egy szem leányának karrierje, illetve vagyonának lassú, de biztos gyarapodása teljes mértékben kielégítette ambícióit, a mindennapi gondok, küzdelmek, örömek és bánatok pedig tökéletesen lekötötték a figyelmét.

Lajos egy romos, gangos, százhusz éves házban lakott, az első emeleten. Ajtaját vasrács védte a betörőktől. Ebbe a vasrácsba

kapaszkodva várta a folyosón barátját. Borotvátlan, megviselt és eszelős arcán páni rémület ült. Zsíros, megritkult, még mindig válláig érő haját hátul gumival petyhüdt lófarokba fogta, aszott testén lógott a kopott vászonnadrág és a formátlan pulóver. Dülledt szemmel állt az ajtókeretén feketéllő 6-os szám alatt.

Leültek a sötét, mosogatószagú konyhában – lámpa nem égett, mert Lajos spórolt a villannyal. A kockás viaszkos vászon terítón a ragacsos, műanyag tálcán álló mosatlan bögre mellett néhány háztartási keksz és egy halom könyv hevert. Lajos azonnal belekezdett mondókájába: részletesen elbeszélte, hogyan esett össze a közértben, hogyan itatta át a kipukkadt zacskóból kiömlő tej a ruháját, hogyan vergődött sajtszagúan haza, mit mondott a körzeti orvos, végül pedig elővette legutóbbi leletét, és Zoltán orra alá nyomta:

– Nézd meg, szerinted ez itt mit jelent? – kérdezte aggódva.

Zoltán, szigorúan ráncolva homlokát, végigolvasta a leletet, majd határozottan kijelentette, hogy Lajosnak kutya baja, sőt azt is hozzátette, hogy ő maga, Zoltán sokkal rosszabb testi állapotban van, neki még a vérnyomása és a koleszterinszintje is magas. Lajos ettől láthatóan megkönnyebbült, felvidult, ám utóbb mégis felhúzta a nadrágszárát, és megmutatta barátjának gyulladt visszerét, miközben aggódva fürkészte barátja arckifejezését. Zoltán összecsapta a kezét, és felkiáltott:

– Nem vagy normális, mit mutogatsz itt nekem a ronda szőrös lábadat! Nem vagyok orvos, nem értek a visszerekhez! Különben is túlzásba viszed a dolgot. Szerintem egyszerűen hipochonder vagy!

Lajos ettől megijedt, bűntudatosan lesunyta a fejét, és arról kezdett beszélni, hogy az utóbbi időkben egyre nehezebben megy neki az írás, sőt azt is megfigyelte, hogy a lapok mind ritkábban közlik a cikkeit, a szerkesztők egyre ellenségesebbek vele.

– Mi a véleményed a legutóbbi cikkemről? – szögezte Zoltánnak a kérdést. A cikket annak idején valóban odaadta Zoltánnak, aki becsületesen végig is olvasta.

– Az egy nagyon jó cikk volt, kifejezetten jó, mi bajod vele?

– Biztos? Nem volt, hogy is mondjam, furcsa?

– Hogyan furcsa?

– Szóval érthető volt? Nem szoktam mostanában hülyeségeket írni?

– Miért írnál hülyeségeket?

– Néha az az érzésem. Tudod, nem vagyok már biztos magamban. Mert mi van, ha bolond vagyok? A bolondok sosem tudják magukról, ha megbolondulnak.

– Légy nyugodt, egyáltalán nem vagy bolondabb, mint voltál. Te is tudod, hogy világ életedben lökött voltál – próbált viccelni Zoltán, de Lajos nem nevetett, hanem komoran elgondolkodott.

– Néha az az érzésem – mondta vontatottan, szemét lesütve –, hogy nem is én vagyok én. Mintha ez az egész itt – mutatott körbe – nem is az én életem lenne. Mintha, hogy is mondjam, véletlenül kerültem volna ide.

– Ugyan menj már – nevetett föl Zoltán. Lajos azonban el sem mosolyodott. Hosszasan taglalta, milyen magányosan él, nem megy sehová, hosszú napokon át nem beszél senkivel, nincsenek kapcsolatai.

Zoltán azt tanácsolta neki, hogy járjon el valami politikai vagy egyházi közösségbe, esetleg hívja föl a volt feleségét.

Alapjában rendes ember vagyok, hogy ilyen józan, használható tanácsokkal látom el szegény rászoruló barátomat – gondolta közben elégedetten. Zoltán már nem érezte rosszul magát, jóságának és fölényének kellemes, meleg érzése töltötte el a lelkét. Kegyesen maradt hát még egy kicsit, elbeszélgettek a régi ismerősökről, Lajos egy szerkesztőt szidott hosszadalmasan – ez a téma egészen felvidította, még el is mosolyodott beszéd közben –, azután egy közös ismerősüket beszéltek ki részletesen, végül Zoltán, mintegy véletlenül, az órájára nézett, és felpattant.

– Hú, de elment az idő. Nekem most már tényleg mennem kell – hazudta. – Tudod, a program.

– Igazán jó volt veled beszélgetni – tette hozzá sugárzó mosollyal, sőt még meg is simogatta barátja vállát.

– Hát kösz, hogy eljöttél – felelte komoran Lajos. – Majd jelentkezem. – Ott állt az ajtóban, és megint a vasrácsba kapaszkodott. Alsó állkapcsát előretolva, mereven nézett, majd végigsimította borostás arcát, szótlánul visszament a lakásába, és bezárta maga mögött az ajtót.

Zoltán biztatóan intett búcsút neki, nagyot sóhajtott, részvételteli szível csóválta meg a fejét. Le akart futni a lépcsőn, csak hogy beleütközött a rácsba. Tanácstalanul megtorpant. Nem értette, miért áll még mindig a szoba-konyha sötétjében. Hiszen pontosan emlékezett, hogy az előbb már kilépett az ajtón, és búcsút vett szegény, nyomorult Lajostól. Ám kétségtelenül még mindig a rácson belül állt. Megérintette a hideg vasat, de hiába, az a rács valódi volt, még a rozsdaszagát is érezte. Nagyot lódult a szíve és sebesen zakatolni kezdett. Száját fémes íz töltötte be, szédült, émelygett. Lenézett a lábára, ócska, kopott vászonnadrág volt rajta, felsőtestén pedig bűdös, izzadságszagú pulóver. Rémületében a konyhaszékre zuttyant.

– Megőrültem, vagy mi? – kérdezte önmagától. Zihálva szedte a levegőt. Azután szörnyű rettegés hasított belé. Mi lesz, ha megint elájul? Senki nem keresné, napokig heverhetne itt magatehetetlenül. Talán ha telefonálna! Ám ekkor jött rá, hogy most már végképp nincs kinek. Az éjszakát tehát feltétlenül egyedül kell töltenie. Egyesegyedül. És mi lesz, ha meghal? Egyedül, egyesegyedül kell szembenéznie a halállal! Iszonyat!

Ültében előredőlt, és düledt szemmel meredt maga elé. Szűkölt és rettegett.

Tetszik Az ismerőseid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Magyar László András: Poklok** Pokol A bochumi Helmuth Heltmann kisvállalkozó sikeres és boldog életet...
2. **Magyar László András: Boldogság** 1 Hol volt, hol nem volt, élt egyszer a...
3. **Magyar László András: Medve** György végignézte a tartalomjegyzéket: ellenőrizte, hogy a pályázati anyagban minden...
4. **Magyar László András: Üzlet** Mezővágás az 1910-es években még nem volt város, csak nagyközség....
5. **Magyar László András: Fejezetek egy fejlődésregényből** Sic itur Az egyetemre Debrecenben felvételiztem, s anyámék némi telefonálgatás...

Cimkék: **Magyar László András**